ב"ה

ר' יצחק ווייס שליט"א

שלום וברכה

בקשר לשאלתך בענין הנוסח של "ברוך שאמר" בשבת, הנה מצאתי בספר מנהגי ישורון (ח"ב עמ' קנ"ב) שכתב בשם הגאון רבי יוסף שלמה קלוגר זצ"ל, שהנוסח הנכון הוא "ברוך שאמר והיה העולם", ולא "ברוך שאמר היה העולם". וכן כתב גם בספר שבט מוסר (סי' ל"ג). ואף שבמחזורים רבים מצוי הנוסח "היה", מכל מקום הנוסח "והיה" הוא הנכון יותר, שכן הוא לשון הכתוב בפסוק "ויאמר ויהי כן" (בראשית א', ט'), ולשון זה מורה על המשכיות הבריאה.

ומה שהקשית, שלכאורה נוסח "היה" עדיף, שכן הוא לשון עבר המתאים לכל הבריאה כולה, ואילו "והיה" משמע שהעולם עדיין לא נברא במלואו, הנה כבר עמד על כך הגאון רבי יוסף שלמה קלוגר זצ"ל בספרו שבט מוסר, ותירץ שהנוסח "והיה" מתייחס לכל מה שנברא עד אותו רגע שאמר הקב"ה "ברוך שאמר", ולא לבריאה שלאחר מכן. ולפי זה אין כאן קושיה כלל, שכן אין הכוונה שהעולם עדיין לא נברא במלואו, אלא שכל מה שנברא עד אותו רגע נמשך ומתקיים בהמשך הזמן.

ומה שהקשית, שלכאורה נוסח "היה" עדיף, שכן הוא לשון עבר המתאים לכל הבריאה כולה, ואילו "והיה" משמע שהעולם עדיין לא נברא במלואו, הנה כבר עמד על כך הגאון רבי יוסף שלמה קלוגר זצ"ל בספרו שבט מוסר, ותירץ שהנוסח "והיה" מתייחס לכל מה שנברא עד אותו רגע שאמר הקב"ה "ברוך שאמר", ולא לבריאה שלאחר מכן. ולפי זה אין כאן קושיה כלל, שכן אין הכוונה שהעולם עדיין לא נברא במלואו, אלא שכל מה שנברא עד אותו רגע נמשך ומתקיים בהמשך הזמן.

בברכה

משה גרוסמן

ז' אייר תשע"ב